

**VENÄJÄN
SOCIALIDEMOKRAATTIEN
VASTALAUSE⁴⁸**

*Kirjoitettu elokuun lopulla ja
syyskuun alussa vuonna 1899*

*Julkaistu ensi kerran
joulukuussa 1899 u.komailta
erillisenä vedoksena aikakauslehti
„Rabotsheje Delon” 4—5 n:rosta*

*Julkaistuan aikakauslehden
tekstin mukaan*

РОССІЙСКАЯ СОЦІАЛЬДЕМОКРАТИЧЕСКАЯ РАБОЧАЯ ПАРТІЯ.

Пролетаріи всѣхъ странъ, соединитесь!

Оттискъ изъ № 4-5 „Рабочаго Дѣла“.

ПРОТЕСТЪ РОССІЙСКИХЪ СОЦІАЛЬДЕМОКРАТОВЪ

СЪ ПОСЛѢСЛОВІЕМЪ ОТЪ РЕДАКЦІИ „РАБОЧАГО ДѢЛА“

Собраніе соціалдемократовъ одной мѣстности (Россія), въ числѣ семнадцати человекъ, приняло ЕДИНОГЛАСНО слѣдующую резолюцію и постановило опубликовать ее и передать на обсужденіе всѣмъ товарищамъ.

Въ послѣднее время среди русскихъ соціалдемократовъ замѣчаются отступленія отъ тѣхъ основныхъ принциповъ русской соціалдемократіи, которые были провозглашены какъ основателями и передовыми борцами—членами Группы „Освобожденія Труда“,—такъ и соціалдемократическими изданіями русскихъ рабочихъ организацій 90-хъ годовъ. Ниже приводимое „credo“, должнствующее выражать основные взгляды нѣкоторыхъ („молодыхъ“) русскихъ соціалдемократовъ, представляетъ изъ себя попытку систематическаго и опредѣленнаго изложенія „новыхъ воззрѣній“. — Вотъ это „credo“ въ полномъ видѣ.

„Существованіе цеховаго и мануфактурнаго періода на Западѣ наложило рѣзкій слѣдъ на всю слѣдующую исторію, въ особенности на исторію соціалдемократіи. Необходимость для буржуазіи завоевать свободныя формы, стремленіе освободиться отъ сковывающихъ производсто цеховыхъ регламентацій, сбѣзали се, буржуазію, революціоннымъ элементомъ; она повсюду на Западѣ начинается съ *liberté, fraternité, égalité* (свобода, братство и равенство).

Ensimmäinen sivu kirjoituksesta „Venäjän
sosiaalidemokraattien vaatalause“, vedos aikakauslehti
„Rabotsheje Delon“ 4.—5. n:rosta.— 1899

ERÄÄN PAIKKAKUNNAN SEITSEMÄNTOISTA SOSIALIDEMOKRAATIN
KOKOUS (VENÄJÄLLÄ) ON HYVÄKSYNYT YKSIMIELISESTI
SEURAAVAN PÄÄTÖSLAUSELMAN JA PÄÄTTÄNYT SAATTAAN SEN
JULKISUUTEEN SEKÄ ANTAA KAIKKIEN TOVERITTEEN KÄSITELTÄVÄKSI.

Viime aikana on venäläisten sosialidemokraattien keskuudessa havaittavissa luopumista niistä venäläisen sosialidemokratian peruseriaatteista, joita julistivat niin sen perustajat ja esitaistelijat — „Työn vapautus” ryhmän jäsenet — kuin myös venäläisten työväenjärjestöjen sosialidemokraattiset julkaisut 90-luvulla. Alla esitetty „credo”*, jonka tarkoituksena on tulkita eräiden („nuorten”) venäläisten sosialidemokraattien peruskatsomuksia, on yritys antaa järjestelmällinen ja konkreettinen esitys „uusista katsomuksista”.— Tässä tämä „credo” kokonaisuudessaan.

„Ammattikunta- ja manufaktuurikausi Lännessä on jättänyt syvän jäljen koko myöhäisempään historiaan, erittäinkin sosialidemokratian historiaan. Porvaristolle välttämättömäksi käynyt vapaiden muotojen valtaaminen ja pyrkimys vapautua tuotantoa kahlehtivista ammattikunnallisista säännöstelyistä tekivät sen, porvariston, vallankumoukselliseksi ainekseksi; se aloitti kaikkialla Lännessä tunnuksista *liberté*, *fraternité*, *égalité* (vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus), vapaiden poliittisten muotojen valtaamisesta. Mutta näillä valloituksillaan se, Bismarckin sanontaa käyttäen, antoi vastakohtalleen — työväenluokalle — vekselin tulevaisuuteen. Lännessä työväenluokka ei ole juuri missään luokkana valloittanut demokraattisia instituutioita,— se on vain käyttänyt niitä. Meitä vastaan voidaan väittää, että sehän oli mukana vallankumouksissa. Historialliset tiedot kumoavat tuon mielipiteen, sillä nimenomaan vuonna 1848, jolloin perustuslaki vakiintui voimaan Lännessä, työväenluokka oli käsityöläis- ja kaupunkilaisainesta, pikkuporvarillista demokratiaa; tehdasproletariaattia ei ollut juuri lainkaan, ja suurtuotannon proletariaatti (kankurit Saksassa — Hauptmann, Lyonin kankurit) oli raakaa joukkoa, joka pystyi vain mellakoimaan, mutta ei suinkaan esittämään mitään poliittisia vaatimuksia. Voidaan sanoa suoraan, että vuoden 1848 perustuslait valloitettiin porvariston ja pikkuporvariston, artisanien voimin. Toisaalta työväenluokka (artisanit

* — uskontunnustus, ohjelma, maailmankatsomuksen esitys. *Toim.*

ja manufaktuuri-työläiset, kirjaltajat, kankurit, kellosepät y.m.) oli jo keskialalta saakka tottunut kuulumaan järjestöihin, apukassoihin, uskonnollisiin yhdistyksiin j.n.e. Tämä järjestöhenki elää yhä vieläkin Lännen opinkäyneissä työläisissä ja erottaa heidät jyrkästi tehdasproletariaatista, joka on kovin vaikeasti ja hitaasti organisoitavissa ja joka pystyy muodostamaan vain niin sanottuja loseorganisaatioita (tilapäisjärjestöjä), mutta ei lujia järjestöjä, joilla on sääntönsä ja reglementtinsä. Nämä samat manufaktuurihengessä kouliintuneet työläiset muodostivat sosialidemokraattisten puolueiden ydinjoukon. Näin siis muodostui seuraavanlainen kuva: toisaalta poliittinen taistelu oli verrattain helppoa ja sen käymiseen täysi mahdollisuus, toisaalta tämän taistelun suunnitelmallinen järjestäminen oli mahdollista manufaktuuri-kauden kouluttamien työläisten avulla. Tällä maaperällä on Länessä kasvanut teoreettinen ja käytännöllinen marxilaisuus. Lähtökohtana oli poliittinen parlamenttitaistelu ja perspektiivinä — joka vain ulkonaisesti muistutti blanquillaisuutta, mutta jonka syntyperä oli kokonaan toista laatua — perspektiivinä oli toisaalta vallan valtaaminen, ja toisaalta Zusammenbruch (katastrofi). Marxilaisuus oli vallinneen käytännön — taloudellista taistelua voimakkaamman poliittisen taistelun — teoreettisena ilmauksena. Sekä Belgiassa, Ranskassa ja varsinkin Saksassa työläiset organisoivat poliittisen taistelun tavattoman helposti, mutta taloudellisen taistelun vain tavattoman vaihalloisesti, suunnattomin hankaluuksin. Ja tähän saakka on taloudellisia järjestöjä poliittisiin verrattuna (koskettelematta Englantia) vaivannut tavaton heikkous ja epävakaisuus ja kaikkialla niissä laissent à désirer quelque chose (on jollain toivomisen varaa). Niin kauan kun tarmoa ei oltu käytetty kokonaan loppuun poliittisessa taistelussa, Zusammenbruch oli tarpeellisen organisoivana Schlagwortina (iskusanana), jonka osaksi oli langennut näytellä tavattoman suurta historiallista osaa. Peruslaki, mikä on johdettavissa työväenliikkeen tutkimisesta, on — vähimmän vastuksen linja. Länessä tällaisena linjana oli poliittinen toiminta, ja marxilaisuus, sellaisena kuin se oli formuloitu „Kommunistisessa Manifestissa”, oli mitä onnistunein liikkeen ilmenemismuoto. Mutta kun kaikki tarmo oli kulutettu loppuun poliittisessa toiminnassa, kun poliittinen liike oli käynyt niin jännittyneeksi, että pitemmälle sitä oli vaikea ja melkein mahdotonta viedä (hidas äänimäärän nousu viime aikana, yleisön apaattisuus kokouksissa, kirjallisuuden masentunut sävy), toisaalta parlamenttitoiminnan voimattomuus ja mustan massan, järjestymättömyyden ja järjestyneisyyteen melkein taipumattoman tehdasproletariaatin, esiinmarssi areenalle loivat Länessä sen, mikä kantaa nykyään bernsteiniläisyyden, marxilaisuuden kriisin nimeä. Vaikeata on kuvitellaakaan sen loogillisempaa asiain kulkua, kuin oli työväenliikkeen kehitysjakso „Kommunistisesta Manifestista” bernsteiniläisyyteen, ja koko tämän prosessin tarkkaavainen tutkiskelu voi tähtitieteilijän täsmällisyydeillä määrätä tämän „kriisin” lopputuloksen. Tässä ei tietenkään ole kysymys bernsteiniläisyyden tappiosta tai voitosta — se ei paljoa kiinnosta; kysymys on käytännöllisen toiminnan perin pohjaisesta muutoksesta, mikä onkin jo kauan ollut vähitellen tapahtumassa puolueuuenimisissa.

Tämä muutos ei tapahdu ainoastaan siihen suuntaan, että käytäisiin tarmokkaammin taloudellista taistelua, taloudellisten järjestöjen lujittamisen suuntaan, vaan myös, mikä on oleellista, siihen suuntaan, että

muutetaan puolueen suhdetta muihin oppositiipuolueisiin. Suvaitsematon marxilaisuus, kieltävä marxilaisuus, primitiivinen marxilaisuus (jolla on liian kaavamainen käsitys yhteiskunnan luokkajakaantumisesta) luovuttaa paikkansa demokraattiselle marxilaisuudelle, ja puolueen yhteiskunnallinen asema nykyisen yhteiskunnan uumenissa on muuttuva jyrkästi. Puolue tunnustaa yhteiskunnan; sen ahtaasti korporatiiviset, useinkin lahkolaismaiset tehtävät laajenevat yhteiskunnallisiksi tehtäviksi ja sen vallanastuspyrkimys uudistuu pyrkimykseksi muuttaa, reformoida nykyajan yhteiskuntaa demokraattiseen suuntaan, nykyistä asiaintilaa vastaavasti, tarkoituksena varjella mahdollisimman onnistuneesti ja mahdollisimman täydellisesti työtätekevien luokkien (kaikkinaisia) oikeuksia. „Politiikka“-käsitteen sisältö laajenee todella yhteiskunnalliseen merkitykseen saakka, ja hetken käytännölliset vaatimukset saavat suuremman arvon, ne voivat toivoa enemmän huomiota osakseen kuin tähän saakka.

Tästä Lännen työväenliikkeen kehityskulun lyhykäisestä esityksestä on helppo tehdä johtopäätös Venäjää varten. Vähimmän vastuksen linja ei meillä tule koskaan suuntautumaan poliittisen toiminnan alalle. Tavaton poliittinen scrtto pakoittaa paljon puhumaan siitä ja keskittämään huomion juuri siihen kysymykseen saamatta silti koskaan pakoitetuksi käytännölliseen toimintaan. Kun Lännessä työväen heikot voimat, tultuaan vedetyiksi mukaan poliittiseen toimintaan, lujuittuivat ja muovautuivat siinä, niin meillä sitä vastoin näillä heikoilla voimilla on edessään poliittisen sarron muuri eikä niiltä ainoastaan puutu käytännöllisiä mahdollisuuksia taistellakseen tuota sortoa vastaan ja siis myös kehittäkseen, vaan tuo sorto tukahduttaa niitä järjestelmällisesti eivätkä ne voi edes heikosti versoa. Kun tähän lisätään vielä, että työväenluokkamme ei ole saanut perinnöksi sitä järjestöhenkeä, mikä oli erikoista Lännen taistelijoille, niin muodostuu masentava kuva, joka on omiaan saamaan alakuloiseksi optimistisimmankin marxilaisen, joka usko, että jokainen uusi tehtaanpiippu jo pelkällä olemassaolollaan tuo suurta hyvinvointia. Vaikeata, äärettömän vaikeata on taloudellisenkin taistelu, mutta se on kuitenkin mahdollista, ja loppujen lopuksi itse joukotkin jo käyvät sitä. Tottuen tässä taistelussa järjestötoimintaan ja joutuen siinä joka hetki törmäämään poliittiseen komentoon, Venäjän työmiehien luo vihdoinkin sen, mitä voidaan sanoa työväenliikkeen muodoksi, luo sen järjestön taikka ne järjestöt, mitkä parhaiten sopivat Venäjän tosioihin. Nykyhetkellä voidaan varmuudella sanoa, että Venäjän työväenliike on vielä ameebamaisessa tilassa eikä se ole luonut mitään muotoa. Lakkoliikettä, jota on minkä tahansa järjestömuodon vallitessa, ei voida vielä sanoa venäläisen liikkeen kristallisoitumaksi, ja illegaaliset järjestöt eivät edes puhtaasti määrälliseltäkään kannalta ansaitse huomiota (puhumattakaan niiden hyödyllisyydestä näissä oloissa).

Sellainen on tilanne. Jos tähän vielä lisätään nälänhätä ja maaseudun köyhtymisprosessi, mitkä edistävät Streikbrecheryyttä* ja vaikeuttavat siis entisestäänkin työläisjoukkojen nostamista siedettävämmälle kulttuuritasolle, niin... mitä on tällöin tehtävä venäläisen marxilaisen?! Puheet työväen itsenäisestä poliittisesta puolueesta eivät ole muuta kuin tulosta vieraiden tehtävien, vieraiden tulosten siirtämisestä maaperällemme. Venäläinen marxilainen on toistaiseksi murheellinen

* — lakonrikkuruutta. *Toim.*

nähtävyys. Hänen nykyiset käytännölliset tehtävänsä ovat mitättömän vähäisiä, hänen teoreettisilla tiedoillaan, mikäli hän ei käytä niitä *tutkimusvälineenä*, vaan toimintakaavana, ei ole arvoa edes näiden vähäisten käytännöllisten tehtävien täyttämiseksi. Sitä paitsi nämä muilta lainatut kaavat ovat käytännön kannalta vahingollisia. Unohetaan, että Lännessä työväenluokka astui jo raivatulle poliittisen toiminnan kentälle, meidän marxilaisemme suhtautuvat suuremmalla halveksumisella, kuin on tarpeellista, yhteiskunnan kaikkien muiden ei-työläiskerrostien radikaaliseen taikka liberaaliseen oppositiotoimintaan. Pienimmätkin yritykset keskittää huomio liberaalis-poliittista laatua oleviin yhteiskunnallisiin ilmauksiin aiheuttavat heti vastalauseen ortodoksaalisten marxilaisten taholta, jotka unohtavat sen, että monet historialliset ehdot estävät meitä olemasta Lännen marxilaisten kaltaisia ja vaativat meiltä toisenlaista marxilaisuutta, joka on paikallaan ja tarpeellista Venäjän oloissa. Venäjän jokaiselta kansalaiselta puuttuaa poliittista tuntoa ja vaistoa ei nähtävästi voida korvata juttelemalla politiikasta eikä kutsumalla olematonta voimaa. Tätä poliittista tuntoa voidaan saada vain kasvattamalla, s.o. osallistumalla siihen elämään, jonka Venäjän tosiolot meille tarjoavat (olkoonpa se kuinka epämarxilaista tahansa). Niin paikallaan kuin „kieltäminen” (tilapäisesti) olikin Lännessä, niin meillä se on yhtä vahingollista, sillä kieltäminen, joka on lähtöisin jostain järjestyneestä ja faktillista voimaa omaavasta, on eri asia kuin kieltäminen, joka pohjautuu hajallisten henkilöiden muodottomaan massaan.

Venäläisellä marxilaisella on vain yksi ulospääsyo: osallistua proletariaatin taloudelliseen taisteluun, t.s. auttaa sitä, ja osallistua liberaaliseen oppositiotoimintaan. „Kieltäjänä” venäläinen marxilainen on astunut esiin kovin aikaisin, ja tämä kieltäminen on heikentänyt hänessä sitä energian osaa, minkä pitäisi suuntautua poliittisen radikaalismin puoleen. Toistaiseksi ei siinä ole mitään hirveää, mutta jos luokkakaava estää venäläistä intelligenttiä osallistumasta toimeliaasti elämään ja sysää hänet liian kauaksi oppositiopiireistä,— niin siitä on koitua oleellista vahinkoa kaikille, joiden on pakko taistella oikeudellisten muotojen puolesta ilman työväenluokkaa, joka ei ole vielä asettanut poliittisia tehtäviä. Venäläisen intelligentti-marxilaisen poliittinen viattomuus, mikä verhoutuu poliittisaiheisten järkeilyjen taakse, voi tehdä hänelle pahan kepposen”.

Emme tiedä, löytyykö paljonkin venäläisiä sosialidemokraatteja, jotka hyväksyvät nämä katsomukset. Mutta epäilemättä on, että yleensä tämänlaatuisilla ajatuksilla on kannattajia, ja siksi katsomme velvollisuudeksemme esittää jyrkän vastalauseen moisia katsomuksia vastaan ja varoittaa kaikkia tovereita siitä, että Venäjän sosialidemokratia on vaarassa joutua viekoitteluksi pois tieltä, jonka se on itselleen viittoittanut, nimittäin: työväenluokan itsenäisen poliittisen puolueen muodostamisesta, puolueen, joka on sidottu erottamattomasti proletariaatin luokkataisteluun ja asettaa lähimmäksi tehtäväkseen poliittisen vapauden valtaamisen.

Edellä esitetty „credo” on ensinnäkin „lyhykäinen esitys Lännen työväenliikkeen kehityskulusta” ja toiseksi se sisältää „johtopäätöksiä Venäjää varten”.

Kerrassaan vääriä ovat ennen kaikkea „credon” laatijain käsitykset länsieurooppalaisen työväenliikkeen menneisyydestä. Ei ole totta, että Lännessä työväenluokka ei osallistunut poliittisen vapauden puolesta käytyyn taisteluun eikä poliittisiin vallankumouksiin. Chartismin historia, vuoden 48 vallankumous Ranskassa, Saksassa ja Itävallassa todistavat päinvastaista. Kerrassaan vääriä on se, että „marxilaisuus oli vallinneen käytännön — taloudellista taistelua voimakkaamman poliittisen taistelun — teoreettisena ilmauksena”. Päinvastoin, „marxilaisuus” ilmestyi ajankohtana, jolloin epäpoliittinen sosialismi (owenismi, „fourierismi”, „todellinen sosialismi”) oli vallitsevana, ja „Kommunistinen Manifesti” esiintyi heti epäpoliittista sosialismia vastaan. Silloinikaan, kun marxilaisuus esiintyi teoreettisesti täysin aseistautuneena („Pääoma”) ja perusti kuuluisan Kansainvälisen Työväenyhdistyksen⁴⁹, poliittinen taistelu ei ollut suinkaan vallitsevana käytäntönä (ahdas trade-unionismi Englannissa, anarkismi ja proudhonismi romaanilaisissa maissa). Saksassa Lassallen suurena historiallisena ansiona oli se, että hän kohotti liberaalisen porvariston perässä kulkeneen työväenluokan itsenäiseksi poliittiseksi puolueeksi. Marxilaisuus yhdisti työväenluokan taloudellisen ja poliittisen taistelun erottamattomaksi kokonaisuudeksi, ja „credon” laatijain pyrkimys erottaa nämä taistelumuodot toisistaan on heidän epäonnistuneinta ja surkeinta marxilaisuudesta-luopumistaan.

Edelleen, aivan vääriä ovat niin ikään „credon” laatijain käsitykset Länsi-Euroopan työväenliikkeen nykyisestä tilasta ja siitä marxilaisuuden teoriasta, jonka lipun alla tämä liike kulkee. „Marxilaisuuden kriisistä” puhuminen merkitsee niiden tolkkuttomien fraasien toistamista, joita porvarilliset pännänpyörittäjät sepustavat koettaen paisuttaa jokaista kiistaa sosialistien välillä ja saada siten aikaan hajaannuksen sosialistisissa puolueissa. Surullisen kuuluisa bernsteiniläisyys⁵⁰ — siinä mielessä, missä suuri yleisö yleensä ja „credon” laatijat muun muassa sen tavallisesti ymmärtävät, — merkitsee yritystä tyypistää marxilaisuuden teoriaa, yritystä muuttaa vallankumouksellinen työväenpuolue reformipuolueeksi, ja tämä yritys on tullut jyrkästi

tuomituksi Saksan sosialidemokraattien enemmistön taholta, kuten sopi odottaakin. Saksan sosialidemokratian keskuudessa on monia kertoja esiintynyt opportunistisia virtauksia, ja joka kerta puolue, joka on pysynyt uskollisena kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian ohjeille, on torjunut ne. Olemme varmoja siitä, että kaikenlaiset yritykset siirtää opportunistisia katsomuksia Venäjälle torjutaan yhtä jyrkästi venäläisten sosialidemokraattien valtavan enemmistön taholta.

Niin ikään, vastoin „credon” laatijain olettamuksia, ei voi olla puhuttakaan mistään Länsi-Euroopan työväenpuolueiden „käytännöllisen toiminnan perinpohjaisesta muutoksesta”: marxilaisuus on alusta alkaen tunnustanut proletariaatin taloudellisen taistelun suunnattoman merkityksen ja tuon taistelun välttämättömyyden ja Marx ja Engels polemisivat jo neljäkymmentäluvulla utopistisocialisteja vastaan, jotka kielsivät sellaisen taistelun merkityksen⁵¹.

Kun suunnilleen 20 vuotta myöhemmin perustettiin Kansainvälinen Työväenyhdistys, niin heti ensimmäisessä kongressissa Genevessä vuonna 1866 asetettiin kysymys työväen ammattiliittojen ja taloudellisen taistelun merkityksestä. Tämän kongressin päätöslauselmassa osoitettiin tarkasti taloudellisen taistelun merkitys ja varoitettiin socialisteja ja työläisiä toisaalta yliarvioimasta sen merkitystä (jota siihen aikaan oli havaittavissa englantilaisten työläisten keskuudessa) ja toisaalta väheksymästä sen merkitystä (jota ilmeni ranskalaisten ja saksalaisten, varsinkin lassallelaisten keskuudessa). Päätöslauselmassa ei tunnustettu ammatillisia työväenliittoja ainoastaan lainmukaisiksi, vaan myös välttämättömiksi ilmiöiksi kapitalismin vallitessa; — ne tunnustettiin sangen tärkeiksi työväenluokan järjestämiseksi sen jokapäiväisessä taistelussa pääomaa vastaan ja palkkatyön hävittämiseksi. Päätöslauselmassa tunnustettiin, ettei työväen ammatillisten liittojen pidä kiinnittää huomiotaan yksinomaan „välittömään taisteluun pääomaa vastaan”, niiden ei pidä vetäytyä syrjään työväenluokan yleisestä poliittisesta ja yhteiskunnallisesta liikkeestä; niillä ei pidä olla „ahtaita” päämääriä, vaan niiden pitää pyrkiä miljoonien sorrettujen raatajien yleiseen vapautukseen. Siitä lähtien on eri maiden työväenpuolueiden keskuudessa monia kertoja herätetty ja tietysti tullaan vielä monesti herättämään kysymys, eiköhän tällä

hetkellä tulisi kiinnittää jossain määrin enemmän taikka vähemmän huomiota proletariaatin taloudelliseen taikka poliittiseen taisteluun; mutta yleensä eli periaatteessa tämä kysymys on tälläkin hetkellä siten, kuin marxilaisuus sen on asettanut. Se vakaumus, että yhtenäisessä luokkataistelussa tulee ehdottomasti yhdistyä sekä poliittisen että taloudellisen taistelun, on syöpyntä syvälle kansainvälisen sosialidemokratian luihin ja ytimiin. Edelleen historian antama kokemus todistaa kumoamattomasti, että vapauden puuttuminen taikka proletariaatin poliittisten oikeuksien työstäminen pakoittaa aina ehdottomasti asettamaan etualalle poliittisen taistelun.

Sitäkin vähemmän saatetaan puhua jostain oleellisesta muutoksesta työväenpuolueen suhtaantumisessa muihin oppositiopuolueisiin. Siinäkin suhteessa marxilaisuus on osoittanut oikean kannan, joka on yhtä kaukana sekä politiikan merkityksen yliarvioimisesta ja salaliittoaikasta (blanquilaisuudesta y.m.) kuin yliolkaisesta politiikan halveksumisesta taikka sen työstämisestä opportunistiseksi, reformistiseksi yhteiskuntaolojen parsimiseksi (anarkismi, utopistinen ja pikkuporvarillinen sosialismi, valtiotalous, professorisocialismi y.m.). Proletariaatin on pyrittävä perustamaan itsenäisiä poliittisia työväenpuolueita, joiden päätarkoituksena tulee olla poliittisen vallan anastaminen proletariaatin käsiin sosialistisen yhteiskunnan järjestämiseksi. Kuitenkaan proletariaatti ei saa pitää muita luokkia ja puolueita „kauttaaltaan taantumuksellisenä massana”⁵²; päinvastoin, sen täytyy osallistua kaikkeen poliittiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan, kannattaa edistyksellisiä luokkia ja puolueita taantumuksellisia vastaan, tukea kaikkinaista vallankumousliikettä voimassa olevaa järjestelmää vastaan, puolustaa jokaista sorrettua kansallisuutta tai rotua, jokaista vainottua uskonsuuntaa, oikeudetonta sukupuolta j.n.e. „Credon” kirjoittajien järjestyksessä tästä aiheesta todistavat vain pyrkimystä hämätä proletariaatin taistelun luokkaluonne, tehdä tuo taistelu voimattomaksi jonkinlaisella järjettömällä „yhteiskunnan tunnustamisella”, työstää vallankumouksellinen marxilaisuus tavalliseksi tusinaluontoiseksi reformistiseksi virtaukseksi. Olemme varmoja siitä, että venäläisten sosialidemokraattien valtava enemmistö torjuu ehdottomasti moisen sosialidemokratian perusperiaatteiden vääristelyn.

Väärät olettamukset Länsi-Euroopan työväenliikkeestä johtavat „credon” laatijat tekemään vieläkin väärempiä „johtopäätöksiä Venäjää varten”.

Se väite, että Venäjän työväenluokka „ei ole vielä asettanut poliittisia tehtäviä”, todistaa vain, ettei tunneta Venäjän vallankumousliikettä. Johan vuonna 1878 perustettu „Pohjois-Venäjän työväenliitto”⁵³ ja vuonna 1875 perustettu „Etelä-Venäjän työväenliitto”⁵⁴ ottivat ohjelmaansa poliittisen vapauden vaatimuksen. 80-luvun taantumuskauden jälkeen työväenluokka on esittänyt monia kertoja tuon saman vaatimuksen 90-luvulla. Väite, että „puheet työväen itsenäisestä poliittisesta puolueesta eivät ole muuta kuin tulosta vieraiden tehtävien, vieraiden tulosten siirtämisestä maaperällemme”, todistaa vain, ettei ymmärretä lainkaan Venäjän työväenluokan historiallista merkitystä eikä Venäjän sosialidemokratian oleellisimpia tehtäviä. „Credon” laatijain oma ohjelma kallistuu nähtävästi sinne päin, että työväenluokka noudattamalla „vähemmän vastuksen linjaa” rajoittuisi taloudelliseen taisteluun ja „liberaaliset opposiitioaineokset” kävisivät marxilaisten „osanotolla” taistelua „oikeudellisten muotojen” puolesta. Moisen ohjelman toteuttaminen merkitsisi Venäjän sosialidemokratian poliittista itsemurhaa, se merkitsisi Venäjän työväenliikkeen ja Venäjän vallankumousliikkeen (nämä kaksi käsitettä käyvät meillä yhteen) tavatonta hidastamista ja mataloittamista. Yksin tuollaisen ohjelman ilmaantumisen mahdollisuuskin osoittaa, miten perusteltu ja olivat Venäjän sosialidemokratian erään esitaistelijan P. B. Axelrodin epäilykset, kun hän vuoden 1897 lopulla kirjoitti tuollaisen perspektiivin mahdollisuudesta:

„Työväenliike ei ylene työläisten ja työnantajien välisten puhtaasti taloudellisten yhteenottojen ahtaasta uomasta, ja sellaisenaan, kokonaisuutena otettuna sillä ei ole poliittista luonnetta, sen sijaan taistelussa poliittisen vapauden puolesta proletariaatin etumaiset kerrokset kulkevat niin sanotun intelligenssin vallankumouksellisten kerhojen ja ryhmien mukana” (Axelrod, „Kysymykseen venäläisten sosialidemokraattien nykyisistä tehtävistä ja taktiikasta”. Geneve, 1898, s. 19).

Venäläisten sosialidemokraattien on julistettava päättävä sota kaikkia niitä aatteita vastaan, jotka ovat saaneet ilmaisuksensa „credossa”, sillä nämä aatteet johtavat suoraan tuollaisen perspektiivin toteutumiseen. Venäläisten sosialidemokraattien tulee panna liikkeelle kaikki voimansa sen

hyväksi, jotta toteutuisi toinen perspektiivi, jonka P. B. Axelrod on esittänyt seuraavin sanoin:

„Toinen perspektiivi: sosialidemokratia järjestää Venäjän proletariaatin itsenäiseksi poliittiseksi puolueeksi, joka taistelee vapauden puolesta *osaksi rinnan ja liitossa* porvarillisten vallankumouksellisten ryhmien kanssa (mikäli sellaisia on olemassa), osaksi vetämällä suoraan riveihinsä tai innoittaen mukaansa intelligenssin kansanmielisimmät ja vallankumoukselliset ainekset” (sama lähde, s. 20).

Samaan aikaan, jolloin P. B. Axelrod kirjoitti nämä rivit, sosialidemokraattien lausunnoista Venäjällä ilmeni selvästi, että he olivat valtavalla enemmistöltään samalla kannalla. Tosin eräs Pietarin työläisten lehti „Rabotshaja Mysl”⁵⁵ tuntui taipuvan „credon” laatijain aatteisiin, esittäen valitettavasti johtavassa ohjelmakirjoituksessaan (№ 1, lokakuu 1897) sellaisen täysin virheellisen ja sosialidemokratismiin kanssa ristiriidassa olevan ajatuksen, että „pyrittäessä alituisesti muistamaan poliittinen ihanne” saatetaan „himentää liikkeen taloudellista pohjaa”. Mutta samaan aikaan Pietarin työläisten toinen lehti, „St.-Peterburgski Rabotshi Listok”⁵⁶ (№ 2, syyskuu 1897), asettui päättävästi sille kannalle, että „vain lujasti järjestynyt ja suuri työväenpuolue pystyy... kukistamaan itsevaltiuden”, että „vahvaksi puolueeksi järjestyneinä” työläiset „vapauttavat itsensä ja koko Venäjän kaikesta poliittisesta ja taloudellisesta sorrosta”. Kolmas sanomalehti, „Rabotshaja Gazeta”⁵⁷, kirjoitti 2. n:ronsä pääkirjoituksessa (marraskuu 1897): „Taistelu itsevaltiudellista hallitusta vastaan poliittisen vapauden puolesta on Venäjän työväenliikkeen lähimpänä tehtävänä”.— „Venäjän työväenliike kymmenkertaistuttaa voimansa, jos se esiintyy yhtenäisenä ja harmoonisena kokonaisuutena yhteisellä nimellä ja hyvin järjestettyine organisaatioineen...” „Erillisten työläiskerhojen pitää muuttua yhdeksi yhteiseksi puolueeksi”. „Venäjän työväenpuolue on oleva sosialidemokraattinen puolue”.— Se, että venäläisten sosialidemokraattien valtava enemmistö kannatti täydellisesti juuri näitä „Rabotshaja Gazetan” vakaumuksia, näkyy siitäkin, että keväällä 1898 pidetty Venäjän sosialidemokraattien edustajakokous⁵⁸ perusti „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen”, julkaisi sen manifestin ja tunnusti „Rabotshaja Gazetan” puolueen viralliseksi äänenkannattajaksi. Näin siis „credon” laatijat ottavat jättiläismäisen taka-askeleen siihen kehitystasoon

verraten, minkä Venäjän sosialidemokratia jo on saavuttanut ja minkä se on merkinnyt „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Manifestiin”. Vaikka Venäjän hallituksen hurjat vainotoimenpiteet ovatkin johtaneet siihen, että puolueen toiminta on nykyisin väliaikaisesti heikentynyt ja sen virallinen lehti lakannut ilmestymästä, niin Venäjän kaikkien sosialidemokraattien tehtävänä on nyt ponnistaa kaikki voimansa sen hyväksi, jotta puolue saataisiin lopullisesti lujitetuksi, puolueohjelma laadituksi ja sen virallinen äänenkannattaja uudelleen ilmestymään. Sen ajatusten häilyväisyyden vuoksi, jota todistaa sellaisten ohjelmien kuin edellä käsitellyn „credon” ilmaantumisen mahdollisuus, me katsomme erittäin tarpeelliseksi tähdentää seuraavia „Manifestissa” esitettyjä peruseriaatteita, jotka ovat äärettömän tärkeitä Venäjän sosialidemokratialle. Ensiksikin Venäjän sosialidemokratia „tahtoo olla ja pysyä järjestyneiden työläisjoukkojen luokkaliikkeenä”. Tästä seuraa, että sosialidemokratian tunnuslauseena tulee olla työläisten auttamisen ei ainoastaan taloudellisessa, vaan myös poliittisessä taistelussa, agitaation harjoittamisen ei ainoastaan lähimpien taloudellisten tarpeitten pohjalla, vaan myös poliittisen sarron kaikkien ilmenemismuotojen pohjalla; ei ainoastaan tieteellisen sosialismin aatteiden propagoimisen, vaan myös demokraattisten aatteiden propagoimisen. Työläisten luokkaliikkeen lippuna voi olla vain vallankumouksellisen marxilaisuuden teoria, ja Venäjän sosialidemokratian on pidettävä huolta sen edelleenkehittämisestä ja toteuttamisesta elämässä varjellen sitä samalla niiltä vääristelyiltä ja siltä mataloittamiselta, joiden kohteiksi „muotiteoriat” niin usein joutuvat (ja vallankumouksellisen sosialidemokratian menestykset Venäjällä ovat jo tehneet marxilaisuuden „muoti”-teoriaksi). Keskittäessään nykyään kaikki voimansa toimintaan tehdas- ja vuorityöläisten keskuudessa sosialidemokratian ei pidä unohtaa, että niiden työläisjoukkojen riveihin, joita se järjestää, tulee liikkeen laajetessa kuulua myös kotityöläisten, kotiteollisuudenharjoittajien, maaseudun työläisten sekä taloudelliseen häviöön joutuneen ja nälkäänsortuvan talonpoikaiston miljoonaisen joukkojen.

Toiseksi: „Venäläisen työläisen on vahvoilla hartioillaan vietävä ja se viekin perille poliittisen vapauden valloittamisen asian”. Asettamalla lähimmäksi tehtäväkseen absolu-

tismin kukistamisen, sosialidemokratian pitää esiintyä demokratian esitaistelijana, ja jo pelkästään tämän vuoksi sen on tuettava kaikin tavoin Venäjän kaikkia demokraattisia väestöaineksia, vetäen niitä puolelleen liittolaisiksi. Vain itsenäinen työväenpuolue voi olla vankkana tukena taistelussa itsevaltiutta vastaan, ja vain liitossa sellaisen puolueen kanssa, sen tukemana, voivat kaikki muut poliittisen vapauden puolesta kamppailevat taistelijat esiintyä aktiivisesti.

Ja vihdoin kolmanneksi: „Sosialistisena liikkeenä ja suuntana Venäjän sosialidemokraattinen puolue jatkaa koko aikaisemman vallankumousliikkeen asiaa ja perinteitä Venäjällä; asettaessaan puolueen kaikista lähimmistä tehtävistä päätehtäväksi poliittisen vapauden valtaamisen, sosialidemokratia kulkee sitä päämäärää kohti, minkä jo vanhan „Narodnaja Voljan”⁵⁹ mainehikkaat toimihenkilöt selvästi viitoittivat”. Koko edeltäneen vallankumousliikkeen perinteet vaativat sosialidemokratiaa keskittämään nyt kaikki voimansa puolueen järjestämiseen, kurin lujittamiseen sen sisällä ja konspiraatiotekniikan kehittämiseen. Jos kerran vanhan „Narodnaja Voljan” toimihenkilöt kykenivät esittämään tavattoman suurta osaa Venäjän historiassa huolimatta näitä harvalukuisia sankareita kannattaneiden yhteiskuntapiirien suppeudesta ja siitä, ettei liikkeen lippuna ollut lainkaan vallankumouksellinen teoria, niin proletariaatin luokkataisteluun nojautuva sosialidemokratia kykenee tulemaan voittamattomaksi. „Venäjän proletariaatti heittää hartioiltaan itsevaltiuden ikeen jatkaakseen entistä suuremmalla tarmolla taistelua pääomaa ja porvaristoa vastaan sosialismin lopulliseen voittoon asti”.

Kehoitamme kaikkia Venäjällä olevia sosialidemokraattien ryhmiä ja kaikkia työläiskerhoja käsittelemään ylläesitetyn „credon” ja päätöslauselmamme sekä ilmaisemaan selvästi kantansa herätetystä kysymyksestä, jotta saataisiin poistettua kaikki erimielisyydet ja joudutettua Venäjän sosialidemokraattisen puolueen järjestämistä ja lujittamista.

Ryhmien ja kerhojen päätöslauselmista voitaisiin tiedottaa ulkomailla toimivalle „Venäjän sosialidemokraattien liitolle”, joka vuonna 1898 pidetyn Venäjän sosialidemokraattien edustajakokouksen päätöksen 10:nnen pykälän perusteella on Venäjän sosialidemokraattisen puolueen osa ja sen ulkomainen edustaja.